

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

PLENUL

HOTĂRÂREA nr. 42

din 05 martie 2020

Prin Rapoartele nr. 7602/IJ/3397/DIJ/2018, 5436/IJ/2490/DIJ/2018, 6282/IJ/2817/DIJ/2018, 5716/IJ/1402/DIP/2018, 5970/IJ/2707/DIJ/2018, Inspecția Judiciară a înaintat Consiliului Superior al Magistraturii rezultatele verificărilor referitoare la mai multe cereri de apărare a reputației și independenței unor magistrați, precum și a sistemului judiciar, formulate anterior de modificările Legii 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, survenite prin Legea nr. 234 din 4 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial Nr. 850 din 8 octombrie 2018.

Doamna *Angela-Sofia Podina* a solicitat la data de 20.08.2018 efectuarea verificărilor legale pentru a se stabili existența posibilei afectări a independenței și reputației profesionale a fiecărui membru al completului de judecată ce instrumentează cauza în care
față de declarațiile acestuia, date într-un interviu din data de 11.07.2018, la postul de televiziune Antena 3, respectiv *„Este un ofițer, nu-i dau numele, pentru că sunt un om totuși de caracter, dar care mi-a zis că a participat întâmplător la o discuție cu niște șefi din niște instituții și care au zis, domnule, deocamdată am rezolvat doar un judecător, dar se lucrează în continuare. Eu nu îi dau numele, dar dacă,*

și este militar, dacă ține la onoarea militară și nu are mize mici și nu vrea să stea cu piatra asta pe inimă toată viața, poate ar fi bine să iasă să spună lucrul ăsta, pentru că mâine i se poate întâmpla lui așa ceva". Petenta a susținut că primul aspect grav este faptul că

pentru a discuta despre un caz privind mai multe persoane fizice, aflate pe rolul instanței supreme. Un alt aspect criticat de petentă este declarația domnului _____ cu privire la faptul că unul dintre membrii completului de judecată, care l-au condamnat, ar fi fost influențat în soluția dată.

Domnul judecător *Danileț Cristi* a solicitat la data de 23.08.2018 apărarea independenței sistemului judiciar, apărarea independenței completului de judecată și a reputației profesionale a fiecărui membru al completului de judecată investit cu soluționarea dosarului în care _____

Domnul judecător a redat o afirmație făcută de domnul _____ în cadrul emisiunii *Sinteza Zilei*, difuzată la data de 11.07.2018 la postul TV Antena 3, afirmație în raport de care a solicitat să se verifice în procedura de apărare a independenței sistemului judiciar, următoarele aspecte: care sunt instituțiile unde se discută un caz judiciar, când și unde a avut loc întâlnirea, cine a dezvăluit aspecte legate de modul de soluționare a unui dosar penal, de ce a participat un ofițer de informații la acea întâlnire, ce scop avea acea întâlnire. În cuprinsul sesizării se mai solicită să se verifice dacă unul dintre judecătorii de la Înalta Curte de Casație și Justiție a fost influențat în soluția dată în cauza în care este _____

Romanian Community Coalition a solicitat la data de 26.07.2018 apărarea reputației profesionale și a aparenței de imparțialitate, precum și a independenței judecătorilor de la Înalta Curte de Casație și Justiție, în urma afirmațiilor doamnei judecător *Cristina Tarcea*, președintele instanței, făcute în cadrul interviului acordat postului de televiziune *Realitatea TV*, în data de 19.07.2018. S-a arătat că, în interviul menționat, doamna judecător a declarat, printre altele, că „am acordat termen până la 1 septembrie tuturor să profite de vacanța judecătorească și să-și termine stocul de dosare de redactat. În caz contrar, vor suporta consecințele legii, respectiv voi sesiza *Inspeția Judiciară*, lucru pe care l-am mai făcut și în alte situații, nu ar fi o noutate pentru ei". Această declarație a fost preluată pe larg de toată

presa scrisă și dezbătută intens de televiziuni, petenta considerând că este de natură a aduce atingere gravă reputației profesionale și aparenței de imparțialitate, precum și independenței judecătorilor de la Înalta Curte de Casație și Justiție, creând opiniei publice impresia „că Înalta Curte de Casație și Justiție este formată dintr-un corp al judecătorilor lipsiți de responsabilitate și leneși, care își îndeplinesc atribuțiile de serviciu doar sub „biciul și comanda conducătorului instituției și sub amenințarea cu sancțiuni, în cazul în care nu se conformează.”

Doamna *Druguș Andreea* a solicitat la data de 07.08.2018 apărarea independenței domnului *Claudiu Dumitrescu* (procuror DNA) și, implicit, a independenței sistemului judiciar, față de atacul domnului *Nelu Iordache*. În conținutul sesizării, petenta *Druguș Andreea* a arătat că „*Domnul Nelu Iordache l-a atacat pe C. Dumitrescu (procuror DNA)*”, menționând mai jos conținutul articolului de presă publicat pe <http://m.luju.ro/iordache-atac-la-ponta-omul-de-afaceri-nelu-iordache-ii-da-replica-fostului-premier-ponta-minte-cu-nerusinare-controlul-a-fost-facut-de-fapt-de-dlaf-la-ordinul-direct-al-lui-victor-ponta-condus-la-acea-vreme-de-bunul-sau-prieten-procurorul-dna-claudiu-dum>.

În aceeași sesizare, petenta a precizat următoarele: „*nu-l cunosc pe dl. C.Dumitrescu dar cred că „victimizarea” unei persoane care a fost condamnată pe fond la 6 ani de închisoare are ca scop intimidarea judecătorilor și atacarea independenței justiției. Mă adresez dvs având speranța că CSM-ul o să sancționeze orice derapaj public care are ca scop atacarea independenței justiției.*”

Doamna *Ursuleac Oliviana* a solicitat la data de 12.09.2020 apărarea independenței doamnei judecător *Cristina Tarcea*, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și apărarea prestigiului justiției, redând un mesaj postat pe Facebook la data de 20.07.2018 de ministrul justiției, domnul *Tudorel Toader*. În raport de conținutul acestuia, petenta a afirmat că se încalcă separația puterilor în stat și este știrbit prestigiul justiției. Totodată, a mai menționat că afirmația „*face politică*” reprezintă o amenințare voalată a președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție a cărei independență a fost afectată.

Urmare a cererilor formulate de către persoanele fizice și juridice mai sus menționate, Consiliul Superior al Magistraturii a sesizat Inspecția Judiciară în vederea efectuării verificărilor legale.

Având în vedere că toate rapoartele Inspecției Judiciare, mai sus menționate, ce constituie punctele 10-14 de pe ordinea de zi a ședinței Plenului Consiliului Superior al Magistraturii din data de 05.03.2020, au ca obiect cereri de apărare a reputației profesionale, imparțialității și independenței unor magistrați și a sistemului judiciar, formulate de alte persoane decât magistrații vizați de situația de fapt, Plenul va conexa punctele 10-14, urmând să pronunțe o singură hotărâre.

Față de cererile de apărare a reputației profesionale, imparțialității și independenței unor magistrați și a sistemului judiciar, conexe, Plenul reține următoarele:

Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, forma în vigoare la data formulării cererilor menționate, „ (1) Consiliul Superior al Magistraturii are dreptul și obligația de a se sesiza și din oficiu pentru a apăra judecătorii și procurorii împotriva oricărui act care le-ar putea afecta independența sau imparțialitatea ori ar crea suspiciuni cu privire la acestea. De asemenea, Consiliul Superior al Magistraturii apără reputația profesională a judecătorilor și procurorilor. (2) Judecătorul sau procurorul care consideră că independența, imparțialitatea sau reputația profesională îi este afectată în orice mod se poate adresa Consiliului Superior al Magistraturii, care, după caz, poate dispune verificarea aspectelor semnalate, publicarea rezultatelor acesteia, poate sesiza organul competent să decidă asupra măsurilor care se impun sau poate dispune orice altă măsură corespunzătoare, potrivit legii. (3) Consiliul Superior al Magistraturii asigură respectarea legii și a criteriilor de competență și etică profesională în desfășurarea carierei profesionale a judecătorilor și procurorilor. (4) Atribuțiile Plenului Consiliului Superior al Magistraturii și ale secțiilor acestuia, referitoare la cariera judecătorilor și procurorilor, se exercită cu respectarea dispozițiilor Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și ale Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare”.

Din interpretarea logică a condițiilor prevăzute de art. 30 din Legea nr. 317/2004 privind organizarea Consiliului Superior al Magistraturii, rezultă că intervenția Consiliului Superior al Magistraturii este prevăzută în scopul realizării în condiții corespunzătoare a

actului de justiție și este justificată în măsura în care se asigură protecție judecătorului sau procurorului aflat în exercitarea efectivă a atribuțiilor specifice funcției deținute.

Totodată, conform art. 75 din Legea nr.303/2004, republicată și modificată, în forma în vigoare la data formulării cererilor mai sus menționate „(1) *Consiliul Superior al Magistraturii are dreptul și obligația de a apăra judecătorii și procurorii împotriva oricărui act care le-ar putea afecta independența sau imparțialitatea ori ar crea suspiciuni cu privire la acestea. (2) Judecătorii sau procurorii care consideră că independența și imparțialitatea le sunt afectate în orice mod prin acte de imixtiune în activitatea profesională se pot adresa Consiliului Superior al Magistraturii, pentru a dispune măsurile necesare, conform legii*”.

Potrivit Statutului Universal al Judecătorilor, în calitate de deținător al autorității judecătorești, judecătorul trebuie să-și poată exercita funcția sa în deplină independență în raport cu toate constrângerile de natură socială, economică și politică, în raport cu alți judecători și în raport cu administrația judecătorească.

Principiile de bază ale ONU cu privire la independența justiției stipulează că: (1). Independența justiției trebuie garantată de către stat și consacrată prin Constituție sau prin legile naționale. Este de datoria tuturor guvernelor și a celorlalte instituții să respecte independența justiției. (6). Principiul independenței justiției dă dreptul magistraților și îi obligă pe aceștia să se asigure că procedurile judiciare se desfășoară în mod echitabil și cu respectarea drepturilor părților.

În Carta europeană privind statutul judecătorilor, Articolul 1, Principii generale, se stipulează că: 1.1. Statutul judecătorilor urmărește să asigure competența, independența și imparțialitatea la care orice persoană se așteaptă în mod legitim din partea instanțelor de judecată și a fiecărui judecător căruia îi este încredințată apărarea drepturilor sale. Acesta exclude orice dispoziție sau procedură care ar putea periclita încrederea într-o astfel de competență, independență sau imparțialitate. Prezenta carte este în continuare compusă din dispozițiile care pot, în cea mai mare măsură, garanta realizarea acestor obiective. Aceste dispoziții urmăresc ridicarea nivelului garanțiilor în diferite state europene. Ele nu pot justifica modificări ale statutelor naționale care să tind să reducă nivelul deja atins al garanțiilor în țările respective.

În termeni mai generali, Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art. 6 privind dreptul la un proces echitabil prevede că: *“Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. (...)”*.

În contextul legislativ românesc, articolul 1 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor prevede la alineatul (3) că: *„Judecătorii sunt independenți, se supun numai legii și trebuie să fie imparțiali”* și la alineatul (4) că: *„Orice persoană, organizație, autoritate sau instituție este datoră să respecte independența judecătorilor”*, iar la art. 3 alin (1) *„Procurorii numiți de Președintele României se bucură de stabilitate și sunt independenți, în condițiile legii”*.

Așa cum s-a reținut în practica Consiliului Superior al Magistraturii în materia soluționării cererilor de apărare a *reputației profesionale*, dreptul la reputație figurează printre drepturile garantate de art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ca element esențial al dreptului la respectarea vieții private. Reputația profesională este o consecință a integrității profesionale și morale de care trebuie să dea dovadă fiecare judecător și conferă magistratului credibilitate și siguranță în exercitarea profesiei, autoritate în exprimarea opiniilor, cu precădere a celor profesionale și, totodată, reprezintă nu doar părerea pe care magistratul o creează în conștiința colectivă despre modul în care își exercită profesia, ci și reflectarea acesteia în conștiința magistratului.

Prin urmare, fiind vorba de o percepție personală, gradul de afectare a reputației diferă de la o persoană la alta, magistratul fiind singurul în măsură să aprecieze necesitatea unei intervenții a Consiliului.

Considerații similare au fost exprimate de către Plenul Consiliului Superior al Magistraturii în cuprinsul Hotărârii nr. 498/2017, prin care s-a admis cererea de apărare a reputației profesionale formulată de un procuror. Plenul a reținut că *”dreptul de a formula cerere de apărare a reputației profesionale este un drept subiectiv, bazat pe percepția celui îndreptățit cu privire la modul în care reputația profesională i-a fost afectată”*.

De altfel, în practica Consiliului Superior al Magistraturii, în cazul formulării de către terțe persoane a unei cereri de apărare a reputației profesionale a unui/unor magistrați, s-a verificat cu prioritate însușirea acestei solicitări de către persoanele vizate, în caz contrar, neprocedându-se la o analiză pe fond.

În acest sens, Plenul reține Hotărârea sa nr.131/2010, prin care s-a respins ca inadmisibilă cererea formulată de către doi magistrați având ca obiect apărarea reputației profesionale a altor magistrați. În cuprinsul acestei hotărâri s-a reținut, printre altele, că inadmisibilitatea cererii este atrasă de caracterul strict personal al acesteia, magistrații vizați nesolicitând personal apărarea reputației și neînsușindu-și demersul titularilor cererii. În acest context, s-a arătat că judecătorul sau procurorul care consideră că reputația profesională îi este afectată în orice mod este cel căruia îi aparține calitatea de titular al cererii de apărare a reputației profesionale, cererea având un caracter „*intuitu personae*”.

Tot astfel, în cuprinsul Hotărârii nr. 240/2014, Plenul a reținut că Inspecția Judiciară nu a efectuat verificări prealabile în ceea ce privește cererea unui magistrat de apărare a reputației profesionale a tuturor procurorilor dintr-o anumită structură, deoarece solicitarea de apărare a reputației profesionale este personală și lipsește sesizarea celor vizați, conform art. 30 alin. (1) din Legea nr. 317/2004.

Acest raționament este valabil și în situația cererilor privind apărarea *imparțialității* magistraților, deoarece, în exercitarea atribuțiilor sale, magistratul este singurul care poate să aprecieze, atunci când este confruntat cu influențe sau presiuni necorespunzătoare, dacă exercitarea acestora comportă posibilitatea de a afecta soluția pe care o va pronunța într-o anumită cauză. Or, atunci când se impune, magistratul este cel în măsură să sesizeze conducerile instanțelor sau parchetelor ori organismele însărcinate cu protecția imparțialității exercitării funcției jurisdicționale.

Plenul reține că judecătorul sau procurorul trebuie să fie independent în raport cu societatea în general și cu părțile din orice litigiu asupra căruia acesta trebuie să se pronunțe, iar conform standardelor internaționale, independența sistemului judiciar este o condiție indispensabilă a statului de drept și o garanție fundamentală a unui proces echitabil.

Independența judiciară nu este un privilegiu sau prerogativa unui judecător, ea reprezintă responsabilitatea acordată fiecărui judecător pentru a-i permite să soluționeze

litigiile în mod onest și imparțial, fără presiuni sau influențe externe și fără teama de intervenție din partea cuiva.

Independența judiciară se referă la independența necesară, atât la nivel individual, cât și instituțional, pentru luarea de decizii, prin urmare, independența judiciară reprezintă atât o stare de spirit, cât și o serie de rapoarte instituționale și operaționale.

Conceptele de „independență” și „imparțialitate” sunt strâns legate - „imparțialitatea” se referă la o stare de spirit sau la o atitudine și denotă absența părtinirii, iar „independența” reflectă valoarea constituțională tradițională a imparțialității, definind relația justiției cu alte puteri sau instituții ale statului, cu societatea în general.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat că noțiunile de „independență” și „imparțialitate” sunt strâns legate, analizându-le adesea împreună [Kleyn și alții împotriva Țărilor de Jos], și a arătat că imparțialitatea se definește de regulă prin lipsa oricărei prejudecăți sau atitudini părtinitoare și poate fi analizată în diverse moduri [Wettstein împotriva Elveției, pct. 43; Micallef împotriva Maltei (MC), pct. 93]. Imparțialitatea trebuie evaluată [Micallef împotriva Maltei (GC), pct. 93] potrivit unui demers subiectiv, ținându-se seama de convingerea personală și comportamentul judecătorului, adică dacă acesta a demonstrat părtinire sau prejudecăți personale în cauză și, de asemenea, potrivit unui demers obiectiv, care constă în a stabili dacă instanța a oferit, în special prin compunerea sa, suficiente garanții pentru a exclude orice îndoială legitimă cu privire la imparțialitatea sa.

Atunci când magistratul se confruntă cu campanii de presă care pun în discuție măsurile dispuse sau soluțiile pronunțate în anumite cauze, campanii de presă care denigrează judecătorul sau procurorul investit cu soluționarea unei anumite cauze, declarații ale unor politicieni cu privire la pregătirea profesională și/sau probitatea morală a unui judecător ori procuror investit cu soluționarea unei anumite cauze, acesta are opțiunea de a reacționa împotriva oricărei acțiuni pe care el/ea o percepe sau o apreciază ca fiind o încercare de a-i afecta imparțialitatea sau de a-i leza reputația și poate recurge la mijloace adecvate și proporționale, în funcție de gravitatea situației.

Din analiza motivelor invocate de petenți și a situațiilor de fapt expuse de aceștia, rezultă că în cazurile analizate sunt vizate *reputația profesională și prezumția de imparțialitate* a judecătorului. Fiind vorba despre o percepție personală, gradul de afectare a

reputației și imparțialității este subiectiv, diferind de la persoană la persoană, magistratul fiind singurul în măsură să aprecieze necesitatea unei intervenții a Consiliului, astfel că demersul unei terțe persoane nu poate fi primit.

În cazul în care magistrații la care se referă persoanele care au formulat cererile cu care Plenul a fost investit, anterior menționate, ar fi apreciat că reputația sau imparțialitatea le-ar fi fost afectate prin afirmațiile cuprinse în postările din spațiul on-line, aceștia aveau posibilitatea de a se adresa Consiliului Superior al Magistraturii pentru a dispune.

Plenul observă că niciunul dintre magistrații vizați în cererile menționate mai sus nu a solicitat Consiliului Superior al Magistraturii apărarea independenței, imparțialității sau a reputației profesionale și nici nu și le-a însușit, astfel că, în absența unor solicitări din partea acestora, nu poate aprecia asupra atitudinii subiective concrete a celor ale căror valori morale și profesionale se susține că ar fi fost lezate.

Pentru acest motiv, va respinge ca inadmisibile cererile conexe, cereri ce se circumscriu, în esență, noțiunilor de reputație și imparțialitate a magistraților.

Mai mult, chiar dacă s-ar considera că obiectul prezentelor cereri ar putea consta și în afectarea *independenței* magistratului sau a sistemului judiciar, se constată că modalitatea de expunere a situațiilor de fapt expuse de petenți conduce la imposibilitatea unei analize punctuale din această perspectivă.

Față de cele expuse, în temeiul dispozițiilor art. 30 alin. (1) teza finală din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare, în vigoare la data formulării cererilor, prin vot direct și secret, cu unanimitatea (în ceea ce privește conexarea), respectiv majoritatea voturilor membrilor prezenți (3 voturi pentru „admisibile”, 15 voturi pentru „inadmisibile”);

PLENUL
CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII
HOTĂRĂȘTE

Art.1 - Conexarea punctelor 10, 11, 12, 13 și 14 de pe ordinea de zi a ședinței.
(majoritate: 12 voturi DA, 4 voturi NU)

Art.2 - Respingerea, ca inadmisile, a:

- cererii formulate de doamna Angela-Sofia Podina de apărare a independenței și reputației profesionale a unor judecători; (majoritate: 6 voturi pentru „Admitere”, 10 voturi pentru „Respingere ca inadmisibilă”)

- cererii formulate de Romanian Community Coalition de apărare a reputației profesionale, imparțialității și independenței unor judecători; (majoritate: 13 voturi pentru „Respingere ca inadmisibilă”, 3 voturi pentru „Respingere”)

- cererii formulate de domnul judecător Cristi Dănilă de apărare a reputației profesionale a unor judecători; (majoritate: 6 voturi pentru „Admitere”, 10 voturi pentru „Respingere ca inadmisibilă”)

- cererii formulate de doamna Druguș Andreea de apărare a independenței sistemului judiciar și reputației profesionale a unui procuror; (majoritate: 14 voturi pentru „Respingere ca inadmisibilă”, 2 voturi pentru „Respingere”)

- cererii formulate de doamna Oliviana Ursuleac de apărare a prestigiului justiției.
(majoritate: 6 voturi pentru „Admitere”, 10 voturi pentru „Respingere ca inadmisibilă”)

Data în București, la data de 05 martie 2020

Președinte,

Judecător Nicoleta Margareta ȚÎNȚ